REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 115. — Brașov, Marțĭ-Miercurĭ 28 Maiŭ (10 Iunie). — 1903.

Alegerea dela Dobra.

Alegerea de deputat dela Dobra, despre care s'a scris și s'a vorbit la noĭ așa de mult ḑilele trecute, s'a sĕvĕrșit Sâmbătă. Din urnă a ieșit deputățel nou-nouț advocatul Dr. Aurel Vlad dela Orăștie. Visul i-s'a împlinit. Nimic nu mai e în calea realisării dorinței sale de a puté sta de vorbă pe băncile dietei cu conșcolarii sĕĭ maghiarĭ de odinióră, carĭ au ajuns a fi înaintea luĭ deputațĭ.

Ce veselĭ am fi, décă ni-ar fi fost dat sĕ ne putem bucura de succesul, orĭ chiar de „norocul“ ce i-l vor atribui aḑĭ mulțĭ noului deputat al Dobrei. Nimenĭ n'ar fi mai mulțumit ca noi, décă am puté ḑice: omul, care a fost ales de către majoritatea alegĕtorilor românĭ din cercul electoral al Dobrei, este ales cu voia și scirea partidului național român, din care a făcut parte, este adevĕratul și sincerul representant al acestui partid și al programului național dela 1881.

Tóte aceste nu le putem însĕ afirma despre d-l Vlad, ci din contră trebue sĕ constatăm cu durere, că a desertat din partid și a părăsit stégul luĭ tocmai în momentul, când ar fi trebuit sĕ fie apĕrătorul cel mai înfocat al acestuĭ stég, care orĭ câte glónțe l'au ciumit în decursul hărțuelilor și a luptelor grele cu adversarii neamuluĭ, ce a trebuit sĕ le supórte în deceniile din urmă, totușĭ nu li-a fost închinat, ci stă încă sus și neclătit în mânile celor carĭ nu iau și nu au luat nicĭ-odată în deșert idealurile, ce le representă.

D-l Vlad și-a călcat cuvêntul dat prin iscălitura sa la manifestul electoral al partidului nostru național în ajunul alegerilor generale dietale din urmă și și-a pus candidatura înaintea bravilor grănițerĭ din cercul Dobreĭ cu programul național sfîrticat și batjocurit.

De ce a făcut el acésta? Ce l'a îndemnat la un astfel de pas? Cine l'a sedus sĕ sĕvîrșéscă un act de necredință și de apostasie ca acesta? Cine l'a ademenit și înșelat ca în momentul, când de fapt a părăsit óstea și stégul ei, sĕ ḑică făr' de sfiélă către alegĕtorii sĕĭ, că vré sĕ fie ales și jurat de ei pe acel stég, pe basa programuluĭ național de la 1881?

Nu putem decĭ vorbi de un succes, necum de un noroc al d-luĭ Dr. A. Vlad. Și mai puțin putem vorbi de un succes național.

Alegerea petrecută la Dobra ni-a descoperit ce-ĭ drept și ea, că sentimentul național în popor e viu și că atuncĭ când e sĕ alégă între un strĕin și un Român nu se depărtéză de sângele sĕu.

Atâta e însĕ tot. Alegerea de la Dobra, orĭ cât ar voi uniĭ sĕ facă din ea un mare eveniment național, este și va rĕmâné unul din acele esperimente triste, de carĭ am avut parte mai adesea în timpul din urmă și carĭ, cum bine a afirmat un bărbat din tinĕra generație în colónele fóieĭ nóstre, nu sunt decât prejudițiĭ aduse maturitățiĭ politice a poporuluĭ nostru.

Istoria va trece curênd și peste întreprinderea de deputat a d-luĭ Dr. Vlad și ne nutresce speranța, că pățaniile, ce-l așteptă, vor contribui a desmeteci în cele din urmă și pe ceĭ-ce, hipnotisațĭ de vorbele umflate și góle ale unor aventurierĭ politicĭ se dedau la unele visurĭ intempestive și periculóse cu ochiĭ deschișĭ.

Ministrul comun de rĕsboiŭ despre armată. Corespondentul din Viena al ḑiaruluĭ *„Magyar Szó“* a interviewat pe ministrul comun de rĕsboiŭ *Pitreich* asupra armateĭ comune și a „pretensiunilor naționale“ maghiare față cu armata. Ministrul a ḑis între altele, că armata comună este o instituție dualistică care e a ambelor state, a Austrieĭ, ca și a Ungarieĭ. E absolut neîntemeiată presupunerea, că armata comună ar fi antimaghiară. Armata nu póte fi contra poporuluĭ; chiar și regulamentul de serviciŭ prescrie, că spiritul național și individual trebue susținut în armată. Nu este adevĕrat, că armata comună e nepopulară la popor. Acésta a esperiat'o cu ocasia uneĭ călĕtoriĭ de studiĭ în Ardeal. Aicĭ am fost fórte bine primițĭ atât la poporul maghiar, cât și la Românĭ și la Sașĭ, așa că îmĭ ḑiceam: décă eventual am fi amenințațĭ de vr'o primejdia, armata și poporul ar simțĭ una. Sunt între Maghiarĭ uniĭ cărora nu le place comanda germană, emblema, etc. Ele sunt de fapt, însĕ ca instituțiunĭ militare, ér nu politice. Emblema este a comandantuluĭ suprem (Maj. Sa), ea nu este austriacă. Limba de comandă este un aranjament curat technic făcut din punct de vedere practic. Tot din punctul de vedere practic feciorii sunt la începutul activitățiĭ lor tractațĭ în limba pe care o cunosc. Că regimentele din Ungaria nu sunt comandate de ofițerĭ ungarĭ? — asta vine de acolo, că nu sunt destuĭ ofițerĭ ungarĭ.

La întrebarea, că ce va face conducerea armateĭ, décă până la ultimul moment nu vor vota contingentul de recruțĭ, ministrul a rĕspuns, că el nu se amestecă în luptele de partid, nu contestă patriotismul nimĕruĭ, însĕ cu considerare la constelația europénă, opoziția maghiară și-ar împlini numaĭ o datorie patriotică, décă n'ar împiedeca votarea legeĭ, ér validitarea punctuluĭ sĕŭ de vedere principiar și l'ar reserva pentru momentul desbatereĭ asupra revisuireĭ legiĭ militare.

Congresul ḑiariștilor slavĭ. La Pilsen (Boemia) s'a ținut un congres al Slavilor, la care au luat parte ḑiariștiĭ croațĭ, sêrbĭ, polonĭ, slovenĭ și rușĭ. Scopul congresuluĭ a fost mai mult politic, după cum sĕ póte vedé din depeșa pe care a adresat'o către Maj. Sa monarchuluĭ, al căreĭ text este următorul:

„Representanțiĭ ḑiarelor slave trimit omagiĭ monarchieĭ habsburgice, cu corónă constituțională, și strigă din tótă inima: Dumneḑeŭ sĕ vegheze asupra Majestățiĭ Sale, împĕratul și regele Francisc Iosif I.“

Nu mai puțin semnificative au fost discursurile la serbărĭ și banchete. Toțĭ oratoriĭ au declarat, că nu sunt simpli jurnalișțĭ, ci representanțĭ politicĭ aĭ diferitelor rase slave și că scopul întruniriĭ lor la Pilsen, este ca sĕ afirme solidaritatea tuturor Slavilor cu lupta Croaților în contra Ungurilor și Germanilor. Ḑiariștiĭ din Dalmația au declarat, că Slaviĭ deacolo sunt cu trup și cu suflet pentru Croațĭ. Nu esistă Slovenĭ, Sêrbĭ, Rutenĭ, Polonĭ, Rușĭ, Cehĭ, ci *„frațĭ slavĭ“*, — acésta a fost nota congresuluĭ ținul la Pilsen.

Bulgaria și Turcia. Corespondentul din Constantinopole al ḑiaruluĭ *„Fremdenblatt“* a interviewat pe trimisul extraordinar bulgar Naciovicĭ. Acesta a ḑis, că noul ministeriŭ bulgar l'a însărcinat sĕ informeze Pórta despre intențiunile sale pacifice și despre firma sa voință de a înlătura neînțelegerea dintre Bulgaria și Turcia. In afară de acésta nu are altă misiune. „Am isbutit, a adăogat Naciovicĭ, sĕ îndepărtez iritațiunea reciprocă. Acum telegrafiez primuluĭ ministru Petroff, că misiunea mea e terminată și că mĕ întorc la Sofia“.

Ḑiarul *„Neue Freie Presse“* este informat, că trimisul bulgar la Constantinopole, Naciovicĭ, a pus Porțeĭ următórele condițiĭ pentru reîmpăcarea Bulgarieĭ cu Turcia: Liberarea și amnistiarea tuturor Bulgarilor arestațĭ în Macedonia, executarea reformelor cerute de Austria și de Rusia, primirea a doĭ delegațĭ în comisiunea, care va supraveghia aplicarea reformelor: unul din aceștĭ delegațĭ ar trebui sĕ fie fostul ministru Radeff, care e Macedonén, autonomia administrativă a tuturor comunelor bulgăresci din Macedonia. — Pórta a respins ultimele două condițiunĭ.

Cu tóte intențiunile pacínice ale guvernuluĭ bulgar, pregătirile de rĕsboiŭ ale

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

In séra de Rusalii.

De Henri Lavedan.

Persónele: Bĕtrânul
Ucenicul.

(Intrarea de la biserica Saint-Sulpice în Paris.

Séra de Rosalii, órele 8. Se face nópte. Porțile bisericeĭ se închid. Un cerșitor bĕtrân cu bonetă négră de mĕtase și mustață albă, ședea la întrare pe marginea balustradeĭ de piétră. Apoĭ se ridică, ia tăblița de pe piept, pe care era scris: „Orb pentru vecie!“ și o bagă într'un ghiosdan de piele, ce era pe pavagiu înaintea luĭ. Apoĭ se întinde, caută sĕ pășéscă cu siguranță, respiră adênc și caută sĕ se orienteze, nasul îl ține în sus, ér bastonul întins înainte; pășesce cu precauțiune, par'că ar călca în apă fierbinte, coboră treptele, se întórce în stânga și se ține de grilaj. Acuma se află în strada cu desĕvêrșire părăsită numită Rue Servandoni. Se tîrăie într'un colț, unde se opresce, deschide ghiosdanul, își ia boneta și mustața albă și le pune pe amêndouĕ în ghiosdan lângă tăbliță, apoi scóte de acolo o pălărie móle de pîslă, pe care o pune în cap în locul bonetei, face cu bățul loviturĭ de scrimă prin aer, flueră un cântec de vênător și imediat iese de sub o portă un bărbat voinic de vr'o 30 de anĭ îmbrăcat în haine de lucrător și se apropie de el.

Bĕtrânul: Ei, spune, cum a fost ucenice!

Ucenicul: Doi francĭ și doi-spre-ḑece sous.*)

Bĕtrânul: Merge bine. O sĕ facĭ trébă. Cu un franc mai mult de cât erĭ. Nu sunt nicĭ trei sĕptĕmânĭ de când ai început, și ai ajuns așa departe, în cât ai puté fi calfă. Ai un frumos viitor. Te am simțit, cum ai venit la mine, că ai sĕ ajungĭ un cerșitor de frunte, acuma poțĭ sĕ alegĭ: orĭ se facĭ pe cerșitorul ședênd, orĭ sĕ alergĭ, nu-țĭ port grija, tu o sĕ facĭ trébă...

Ucenicul: Ca și d-ta, măestre.

Bĕtrânul: Ca mine! Ca mine? Ei, așa departe încă nu suntem.

Ucenicul: Dér ne apropiem.

Bĕtrânul: Da, da... așa este.

Ucenicul: Ai asudat mult?

Bĕtrânul: Ah, Dómne! Nicĭ n'ai crede cât de greu este a cerși bine, este mai greu de cât a lucra.

Ucenicul: Cum? Atuncĭ de ce sĕ se mai ostenéscă omul?

Bĕtrânul: De ce sĕ se ostenéscă?.... Pentru-că e mai rentabil, puiule, ai înțeles?

Ucenicul: Atuncĭ am puté rĕmâné cinstițĭ.

Bĕtrânul: Audĭ acolo! Dór suntem cinstițĭ. Ce credĭ tu despre mine? Mie mi-se pare, că-s mult mai cum se cade de cât toțĭ mișeiĭ aceia, carĭ trecênd pe lângă mine îmĭ dau câte un sou-doi, ca sĕ scape mai degrabă, și carĭ cred, că prin acésta își vor rĕscumpĕra un scăunel în raiŭ!

Ucenicul: Și totușĭ toțĭ spun, ómeniĭ biserice și ai rațiuneĭ, ómeniĭ legiĭ și ceĭ ce scriu cărțile cele gróse, toțĭ spun, că cerșetoria este pasibilă de penalitate și că prin urmare nu e permisă.

Bĕtrânul: Ceea-ce însĕ nu împiedecă ca tótă lumea sĕ cerșéscă, începênd de la mine până sus la papa. Cum? Ce sgâescĭ ochiĭ?... Nu mai încape îndoială, că orĭ ce ai fi, tot eștĭ cerșitorul cuiva. Ómeniĭ cerșesc posturĭ, decorațiĭ, pe carĭ le atêrnă la gât, cum atêrnăm noi tăblițele. Toțĭ cerșesc și tóte se cerșesc. Se cerșesce și ce e de prisos, ceea ce este mult maĭ urît, de cât décă cerĭ necesarul.... Ia fă comparație, câte cerșesc domniĭ și damele din societate, și ce sunt acelea față cu cerșitul nostru, față cu moneda aceea miserabilă, ce ni-se aruncă pe tăvița de tinichea. Ah, Dómne! Ce deosebire! Cine dintre noi este mai cinstit și cine mai hoț: noi séu ei? Rĕspunde?

Ucenicul: Ei.

Bĕtrânul: Ah, cerșitul este legea aceste viețĭ! De aceea, cetesce pretutindenea pe ziduri: „Cerșitul interḑis!“ mĕ uflă rîsul. Ce prostie! Abia a eșit omul din pântecele măsiĭ, numai de cât își întinde mâna și cerșesce, și asta ține mereu în tóte vîrstele până la mórte. In-

*) Un sou = monedă de aramă $^{1}/_{20}$ dintr'un franc

Turciei continuă. Semnificativ este, că în diferite puncte de la frontieră, au fost prinşĭ în flagrant delict spionĭ turcĭ în cea mai mare parte ofiţerĭ de stat major.

Duşmănie?

Ne place când confraţii noştri de peste Carpaţĭ se intereséză de cele ce se petrec la noi, şi ne bucurăm în deosebĭ orĭ de câte orĭ vedem, că ei întîmpină stăruinţele şi luptele nóstre nu numai cu bunăvoinţă, ci mai nutresc şi dorinţa de a ne sci totdéuna la postul nostru, lucrând în cea mai bună înţelegere pentru binele neamului. Putem sĕ-i asigurăm, că, în ce privesce acésta dorinţă, reciprocitatea este pe deplin susţinută şi afirmată din parte-ne.

Buna predisposiţie faţă cu noi ceştĭ de aicĭ însĕ, am crede, nu îndreptăţesce pe nicĭ un confrate de dincolo, de a ignora adevĕrata stare a lucrurilor la noi şi de a face, cum am dice, o critică sumară după o informaţie greşită séu o impresiune a momentului.

„Jurnalul“ din Bucurescĭ într'un articol întitulat „O duşmănie tristă“ are aerul de a face o astfel de critică şi de a reproşa printre rĕndurĭ organului nostru, că din incidentul alegerii de la Dobra ar fi contribuit, fie şi numai cât de puţin, ca „dintr'o deosebire de vederĭ sĕ se nască (între Românii noştri de aicĭ) o adevĕrată duşmănie“.

Étă faptele, pe basa cărora „Jurnalul“ ajunge la conclusiunea de mai sus. Intâiŭ relevéză, că s'a presentat la Dobra un candidat român, *susţinut de aşa numiţii „Mangrişlĭ“ din jurul „Tribunei Poporului“*, apoi că acest candidat e combătut de cei de la „Gazeta Transilvaniei“, carĭ spun, că Dr. Vlad şi amicii sĕi „vreau sĕ înfigă un pumnal în programul naţional de la 1881“, şi în fine, că înşişĭ activiştii se bat între ei, căcĭ pe lângă Vlad a candidat şi d-l Munteanu la Dobra.

Din tóte acestea „Jurnalul“ conchide la o „sfăşiere durerósă“, la carĭ, dice, fraţii din regat „nu pot privi de cât cu adêncă mâhnire“.

Scim sĕ apreţiăm, cum am dis, buna voinţa şi dorinţele sincere, cu care fraţii noştri urmăresc cele ce se petrec pe la noi şi decĭ înţelegem când dic — cum dicea odinióră C. A. Rosetti în „Românul“ — „dorim sĕ vedem pe fraţii noştri asupriţĭ în strînsă înţelegere şi ne dóre când îi vedem desbinaţĭ“. Acest sentiment îl nutrim şi noi faţă cu fraţii noştri liberĭ şi independenţĭ.

E vorba decĭ aicĭ de un simţĕmênt de simpatie şi de bunăvoinţă general, ce'l avem reciproc unii faţă cu alţii. Când însĕ „Jurnalul“ vine şi ne reproşéză indirect, că în faţa unui anumit fapt, pe care nu-l putem aproba şi nu ne e permis a-l aproba. nu am renunţat de a avé o deosebire de vederĭ şi am dat prilegiu la o discusiune, care a luat cutare dimensiunĭ, ni-se pare că nu face bine şi că greşesce mai ales, décă nu este bine informat despre cele ce s'au petrecut şi se petrec la noi şi între noi.

Adevĕrat, că în faţa procederei d-lui Dr. Vlad înaintea alegĕtorilor sĕi din Dobra am afirmat, că dênsul şi cu amicii sĕi nu numai că „vreau sĕ înfigă“, dér în realitate *au şi înfipt* pumnalul în programul naţional dela 1881 prin faptul, că Dr. Vlad a declarat, că „nu-l primesce“ în întregime şi că punctele cele mai esenţiale le *abandonéză*.

Décă erau mai bine informaţĭ confraţii dela „Jurnalul“ s'ar fi ferit de a da ocasiune celor dela „Tribuna Poporului“ sĕ esploateze în contra nóstră articolul „O duşmănie tristă“ şi i-ar fi prevenit pe aceştia arătând, că, în afară de duşmăniile personale ce esistă deja de mult între cei din Orăştie, singur numai „Tribuna Poporului“ este, căreia i-se póte imputa, că a întrodus la noi acele „discusiunĭ pătimaşe şi violente cu nivelul scoborît, în care personalismul injurios merge pănă la trivialitate“.

Pressa maghiară şi alegerea din Dobra.

„Budapesti Hirlap“ vorbind la rubrica „Valurĭ politice“ (nr. de la 7 Iunie) despre alegerea lui Dr. Vlad în cercul electoral al Dobrei, dice între altele, că décă Românii atraşĭ de esemplul lui Vlad vor întra în activitate, acésta ar fi un lucru însemnat, ce e drept, însĕ un pericol mai mare pentru „statul maghiar“, decât cel actual, n'are sĕ însemne. Apoi continuă:

„Din punct de vedere teoretic *enunţarea activităţii*, orĭ începutul ei de fapt, *nu însémnă înrĕutăţirea situaţiunei, ci din contră îmbunĕtăţirea ei.* Pasivitatea este *negarea* directă a statului maghiar şi a vieţii constituţionale, pe când activitatea însémnă *recunóscerea* lor. Chiar din considerante practice, e *mai favorabilă activitatea pentru Maghiarĭ*, tocmai din punctul de vedere al psichologiei bărbaţilor vieţii publice maghiare. Pe cât de dibacĭ şi de energicĭ sunt Maghiarii în apĕrarea contra atacurilor pe faţă, pe atât sunt de slabĭ, când atacul acesta este mascat şi viclén, cum e acela al naţionalităţilor pasiviste. N'avem răbdarea şi trezvia a urmări neîntrerupt lucrarea de subminare ascunsă. Activitatea transpune în parlament o mare parte a luptei naţionalităţilor contra nóstră. Lupta parlamentară însĕ nu e numai publică, dér tot-odată la noi absórbe pentru ea aprópe tótă interesarea opiniunei publice. *Un atac slav orĭ român spus în parlament, deşteptă mai bine pe Maghiarĭ din indiferentismul lor, decât articolele de diare, broşurile, studiile şi tóte cărţile“*....

S'ar părea, decĭ, că cei de la fóia fruntaşă guvernamentală apponyistă se bucură de resultatul alegerii de la Dobra şi nu le displace „păşirea“ lui Dr. Vlad.

Sĕ vedem însĕ ce părere au kossuthiştii. *„Egyetértés“* de la 8 Iunie scrie următórele:

„Românul Vlad — după cum am vestit — a ajuns în parlament. Alegerea acésta a preocupat viu adĭ cercurile politice şi pressa guvernamentală. Parte din aceste foi scriu, că: étă urmările stării de ex-lex, naţionalităţile ajung sĕ între în dietă, finis Hungariae! Parte dic, că: nicĭ o primejdie nu este într'asta. Se vede de aicĭ, că Coloman Szell n'a dat încă lozinca în direcţia acésta.

Noi ne-am spus de repeţite-orĭ părerea despre *pasivitatea română*, părere ce culminéză în aceea, că *nu aprobăm pasivitatea* şi *nu considerăm de un pericol întrarea deputaţilor naţionalistĭ în dietă.* Din contră, vedem mult mai bucuros, décă ei în faţa ţĕrii îşĭ spun dorinţele, decât — rĕmănênd afară de dietă — continuă munca de subminare în contra statului maghiar.

In dietă se află şi adi deputaţĭ naţionaliştĭ. Şi încă nu numai unul. Sunt acolo Saşĭ, Croaţĭ, Slovacĭ, Zipţerĭ (Germanĭ) ş. a. Nicĭ unul n'a adus vre-o stricăciune statului maghiar. Aceluia însĕ, care a voit sĕ strice, curênd i-am luat pofta.

Nu se póte prevedé cu siguranţă întru cât întrarea în dietă a tînĕrului representant al agitaţiunei valahe, Vlad, însémnă încetarea pasivităţii valahe. O rândunică nu face primăvară, şi de altfel nu este acésta prima rêndunică. Am avut deja norocirea a saluta nu tocmai de mult pe un deputat român în persóna d-lui Şerban, de a cărui activitate politică nu s'au bucurat nicĭ Românii, nicĭ Maghiarii“.

Şi kossuthiştii de la „Egyetértés“ par a nu se măhni de resultatul alegerii din Dobra.

Din congregaţia comitat. Sibiiu.

(Coresp. „Gaz. Trans.“)

Sibiiu, 6 Iunie.

In 4 Iunie st. n. s'a ţinut congregaţia comitatului Sibiiu. Despre decursul şedinţei, vĕ comunic următórele:

Şedinţa se deschide prin fişpanul *Thalmann* la 9 óre a. m. Presenţĭ de la începutul şedinţei: dintre Românĭ Dr. Bran de Lemenyi adv.; Ienciu, notar Fofeldea; Dr. Beu, Dr. Stroia, protop., Dr. Comşa medic; Henteş asesor; Manta, paroch Gurarîului; I. Banciu, Sĕlişte; Henţu, notar; Valeriu Florian, paroch Racoviţa. — Mai târdiu sosiţĭ: Micu, notar de la Poiana, Parochul Alesandru din Ilembav! Adecă din vre-o 40 inşĭ s'au presentat abia 12. Frumos interes naţional!

Preotul ev. Connerth, din Cristian, interpeléză pe vice-comitele în causa emigrărilor, ca sĕ se constateze prin primăriile comunale din casă în casă, nu numai de la cancelarie, câţĭ emigranţĭ din comitat sunt şi tot-odată constatându-se definitiv acest material statistic, sĕ se pótă lua ulterior mijlócele necesare, ca sĕ se împedece emigrările, dat fiind, că emigrările constitue un pericol pentru economia câmpului din comitat.

Vice-şpanul se identifică cu interpelantul şi promite tot ajutorul în sensul propunerei!

Urméză propunerea lui Dr. *Meltzl*, prin care se desaprobă obstrucţiunea şi se cere de la guvern sĕ restabiléscă stărĭ normale în dietă. Propunerea este cetită în tóte 3 limbile de către protonotarul Stroia. Apoi ia cuvêntul însu-şĭ Dr. Meltzl şi-şĭ motivéză propunerea dicênd, că obstrucţia nu forméză nicĭ a 5-a parte din camera deputaţilor şi că „este condusă de nisce capete necópte“ etc.

D-l Dr. L. *Bran de Lemenyi* în numele clubului român, face următórea declaraţie:

„Onorată adunare municipală!

Situaţiunea nóstră a Românilor din patria acésta este de aşa, încât nu avem motive a-ne alătura la propunerea făcută, dér nu avem motive nicĭ a lupta contra ei.

Décă guvernul domnului Szell din 1 Maiŭ se află în starea aşa numită ex lex, noi Românii, tocmai în urma mĕsurilor luate de guvernul Ungariei, de mai multe decenii ne aflăm în asemena stare, faţă de care şi noi opunem resistenţă passivă.

Décă aşa de tare se accentuéză principiul majorităţii în favorul classelor privilegiate, noi Românii ne putem provoca, chiar şi în acest comitat, la adevĕrata şi cea mai firéscă majoritate a capetelor nóstre şi a braţelor nóstre, căcĭ principiul adevĕrat al majorităţii pretinde sufragiul universal.

Ca popor asuprit, în referinţele vitrege, carĭ ni-s'au creat nouĕ Românilor în acésta patriă comună, pe care cu toţii de-opotrivă o iubim, noi principial nicĭ nu putem condamna necondiţionat lupta resolută a minorităţii, chiar şi cu arme extreme, faţă de-o majoritate cerbicósă.

Orĭ-carĭ ar fi tendinţele şi voinţele acelora, carĭ au iniţiat şi au creat situaţiunea de acum a ţĕrei nóstre, noi Românii nu desperăm, că resultatul evoluţiunei prin care trecem şi a celora, carĭ póte vor mai urma, va fi póte spre binele patriei şi a diferitelor popóre, carĭ la olaltă forméză naţiunea ungară.

Din motivele acestea noi Românii din comitatul Sibiiului, ca şi fraţii noştri din alte municipii, *nu voim sĕ luăm posiţie positivă faţă de cestiunea sulevată,* — declar decĭ în numele şi la însărcinarea clubului municipal român, că noi nu votăm nicĭ pentru propunerea făcută, nicĭ contra aceleia.“

La votare au votat Saşii pentru propunerea lui Maltzl, ér Românii solidarĭ identificându-se cu declaraţia lui Lemenyi s'au abţinut de la vot.

Punctele 1—4 se primesc unanim în sensul propunerilor comitetului permanent. Punct 15 (întregirea postului de fiscal comitatens): se alege ca fiscal comitatens Dr. Arnold Böck, advocat. Pct 16: se primesce propunerea, ca Dr. Ioan *Miclea*, pretor la Sas-sebeş, sĕ se definitiveze în postul sĕu. Pct 17: Se alege, ca membru român de încredere în comisiunea pentru compunerea listelor juraţilor, directorul „Albinei“ d-l P. Cosma. — Pct 18: Se primesce propunerea, ca tariful pentru lucrările notariale sĕ se mai studieze odată prin o subcomisiune de 5, între carĭ ca Românĭ sunt Dr. Bran de Lemenyi, cu vot decisiv, ér notarul Henţu cu vot consultativ. — Pct 24: Se dă odată pentru tot-déuna din fondul de disposiţiune suma de 100 cor. pentru înfiinţarea de stipendii la „Mensa academica“ din Cluşiŭ. Pct 44: Se declară comunele Săcel şi Mag de comune marĭ şi notarului V. Pop, la propunerea lui Dr. Comşa, se votéză salar de 1200 coróne.

Cele-lalte puncte s'au primit tóte în sensul propunerii comitetului permanent.

V. F.

---

tinde-ţĭ mânile, fiule, întinde-le pe amêndouĕ...

Ucenicul: Spune înainte, măestrule! Imĭ place vorba ta.

Betrânul: Şi tu îmĭ placĭ, băiete, eştĭ om cinstit şi mĕ ascultĭ şi după-ce ţi-ai isprăvit munca dilei, vii în fie-care séră sĕ mĕ iai. Şi ne întórcem amêndoi povestind, acasă. Acésta ne face bine şi ne dă poftă de mâncare. Dér sĕ vorbim serios. Tu ai fost primit în bresla cerşitorilor, tu ai un post şi o carieră cinstită, tóte acestea nu trebue perdute, trebue sĕ ne gândim şi la viitor. Acum poţĭ sĕ trăescĭ şi îţĭ spun, că de aicĭ trebue sĕ trăescĭ din belşug şi fără sĕ te coste o centimă.

Ucenicul: Sunt de acord, dér cum sĕ fac?

Bĕtrânul: Ascultă! Inainte de tóte, ce privesce pânea, asta sĕ o iai de la societatea de binefacere.

Ucenicul: Şi supa?

Betrânul: Asta îl privesce pe popa.

Ucenicul: Aşa este. Dér hainele?

Betrânul: Décă vreĭ haine, sĕ te adresezĭ societăţii pentru îmbrăcarea copiilor sĕracĭ.

Ucenicul: Dér rufele? Tocmai acuma mi-ar trebui nisce rufe.

Betrânul: Ţi-se vor da la împărţirile gratuite şi vei căpĕta rufe vechĭ, fine, carĭ s'au făcut moi pe trupurile celor bogaţĭ. Vei crede, că porţĭ mătasă.

Ucenicul: Şi chiria?

Betrânul: S'au îngrijit şi de asta. Există societăţĭ, carĭ plătesc chiria ómenilor sĕracĭ.

Ucenicul: Asta-mĭ place! Şi apoi ce mai este?... Ah, tutunul şi dulceţurile...

Bĕtrânul: Şi de acestea s'au îngrijit Uite de pildă, societatea s. Vincent-de-Paul, damele în doliu, presa — cu presa sĕ te ţii tot-déuna bine — primarul, prefectul, miniştrii, tot guvernul, toţĭ stau la disposiţia ta.

Ucenicul: Asta mĕ surprinde.

Betrânul: Aşa este însĕ, ca sĕ ajungĭ la ceva, trebue sĕ-ţĭ pricepĭ meseria, sĕ fi dibaciŭ şi sĕ cunoscĭ tóte chiţibuşeriile Nu e permis sĕ fi chior, chiar şi décă ai avé scris pe tăbliţă, că eştĭ orb pe vecĭnicie.

Ucenicul: Inţeleg.

Betrânul: Trebue sĕ te pricepĭ a fi orb, surd, schilod, trebue sĕ scii vĕrsa lacremĭ adevĕrate, sĕ te scii arăta lihnit de fóme, nu trebue sĕ-ţĭ fie frică de guturaiŭ séu catar, trebue sĕ stai érna cu capul descoperit, la pod, şi sĕ ţiĭ şapca în mână; sĕ-ţĭ scii strîmba degetele, ca sĕ aibă înfăţişarea că le-ai ars, sĕ te scii arunca cu isteţime sub rótele unui echipagiu, séu automobil, fără sĕ ţi-se întêmple vr'o vătĕmare mai de sémă, atâta numai ca sĕ poţĭ face proces de despăgubire. Trebue sĕ aibĭ îndrăznélă şi umilinţă, agilitate şi óre-care cultură, o sănĕtate de fer, răbdare şi economie. Inainte de tóte economie! Nu e suficient a sci câştiga banĭ, trebue sĕ te pricepĭ şi la păstrare. Când îţĭ vine ispita risipei, sĕ te gândescĭ la dilele de bĕtrâneţe şi sĕ laşĭ cheltuielile pentru timpul, când vei fi domn burghez, care póte sĕ-şĭ permită a arunca o ţigară, înainte de a o fi fumat. Până atuncĭ sĕ strîngi curelele. Restul îl scii...

Ucenicul: Nu sciu nimica! Ce mai e de făcut?

Bĕtrânul: Sĕ te însorĭ!

(Va urma.)

Comunitățile bisericescĭ slovace.

(Urmare. 3.)

Școlele confesionale sunt catolice, orĭ evanghelice: ele sunt unica pavăză a culturei poporale. Decă însĕ parochul este maghiaron, atuncĭ și școlile acestea sémĕnă cu cele de stat, cu deosebirea că ele mai primesc pe de-asupra un colorit bisericesc. Așa învĕțătorul de la școla slovacă ev. confesională Carol Salva a fost suspendat de către autoritatea bisericéscă pe motiv de pretins „panslavism“. Salva editase un ḑiar pedagogic și unul pentru copii precum și un calendar pentru popor. In acest calendar apăruse un articol scris de el sub titlul: „Fie-care Slovac este om“. In acest articol combătea proverbul maghiar, care ḑice: „Tót nem ember“ (Slovacul nu e om!) Și acest articol a servit drept pretext la suspendarea lui.

Școlile confesionale, pe lângă că sunt inspectate de un inspector bisericesc, mai sunt inspectate și de către inspectorul de stat. Acesta își îndreptéză tótă atențiunea asupra instrucțiunei în limba statului, căcĭ limba maghiară nu numai că e obiect obligător, dér în limba acésta se predan și alte obiecte, cu deosebire istoria și geografia. In realitate școlile confesionale sunt școlĭ utraquistice. După statistica din anul 1898/99 în cele 16 comitate locuite de Slovacĭ erau 4133 școlĭ primare, între carĭ numai 468 pur slovace, 1195 slovaco-maghiare și 2476 pur maghiare.

In Iulie 1902 ministrul Wlassics a dat o circulară, în care ordonă sever tutuor scólelor, chiar și celor confesionale, sĕ predea cu zel limba maghiară și anume câte 18—24 óre pe sĕptĕmână, va sĕ ḑică aprópe tot timpul disponibil.

Putem ḑice așa-dér că limba slovacă a fost isgonită chiar și din școlile confesionale, ultimul sĕu refugiu!

A mai rĕmas de discutat tabloul cel mai întristător:

Ințelepciunea maghiară vecĭnic trézĕ a iscodit după lungă chibzuire mijlocul cel mai bun de desnaționalisare: sĕ ia copiilor limba maternă, înainte de a o fi învĕțat chiar. La 1891 s'a adus o lege (Art. XV), prin care fie-care comună este obligată a înființa o grădină de copii (kisdedovuri). Limba instrucțiunei este cea maghiară, ér copiii în etate de trei până la șése anĭ sunt obligați a frecuenta aceste grădinĭ de copii. Numai aceia sunt dispensați ai căror părinți pot sĕ arate că sunt în stare a da acasă educația prescrisă pentru copii.

Iși póte închipui acum orĭ-cine activitatea unui preot în biserica sĕu școla slovăcéscă! Un preot, care a absolvat un gimnasiu maghiar și care în viéța lui n'a cetit o evanghelie slovăcéscă, orĭ biblia sĕu catechismul slovăcesc. El vorbesce mai rĕu, decât un argat, căcĭ acesta vorbesce și cântă tótă ḑiua slovăcesce, pe când preotul și-a perdut în școlă chiar și cunoscințele, ce le avea ca copil. Și totuși datoria preotului ar fi sĕ caute calea, ce conduce la inimia poporului! El trebue sĕ-i însuflețéscă pentru Dumnedeu și idealurile frumóse, sĕ-i învețe noțiunile abstracte religióse și morale. Și decă ne-imaginăm un asemenea preot fără cunoscința limbei, semidoct, prin școlile strĕine slăbit în inteligența sa, crescut în ideia de stat maghiară, care urăsce tot ce e slovac, — înțelegem, că maghiarisarea are consecunțe desastruóse și în privința morală.

In aceași mĕsură maghiariséză și claustrele. Călugărițele sunt renumite de fanatismul și îngâmfarea lor față cu elevele slovace.

Istoricii bisericescĭ au șters din cărțile lor tot ce ar pute reaminti ceva, ce are legătură cu slavismul. In slovăcime a predicat sf. Metodiu; episcopul boem Vojtech (Adalbert) a botezat pe principele Stefan și cete întregĭ de Maghiarĭ, totuși despre acésta nicĭ nu se amintesce în istoriile bisericescĭ maghiare. Câțĭ-va preoțĭ slovacĭ îmĭ povesteau, că au căpătat dojană de la episcop, décă au botezat vr'un copil pe numele de Cyrill. Prea sfinția Sa n'avea nimica contra sfântului Cyrill, dér nu putea tolera sĕ li-se dea copiilor nume „panslaviste.“ Canonicul din Strigon, Komlóssy — un renegat slovac — s'a mâniat fórte odată vĕḑĕnd într'o biserică de la țéră icónele sfinților Cyril și Metodie. „Pe sființii aceștia sĕ-i ștergĭ d'aicĭ. Nu toleram sfinți panslaviștĭ!“ a ḑis d-l cononic către paroch.

Preoții maghiarĭ înlăturéză în mod arbitrar icónele acestor sfinți din bisericele slovăcescĭ și îi înlocuiesc cu sfinții Stefan și Ladislau, regii Ungariei.

Cum-că în asemenea împrejurărĭ nu se póte nasce o literatură teologică slovacă, este evident. A scrie slovăcesce este echivalent cu un grad potențat de „panslavism“.

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

— 27 Maiŭ v.

Alegerea de la Dobra. Sâmbătă, 6 Iunie, s'a făcut alegerea de deputat pentru cercul electoral al Dobreĭ. Candidatul Dr. Aurel *Vlad* a întrunit 256 voturĭ contra a 204 voturĭ, ce s'au dat pentru candidatul guvernamental Dr. Farkas Bela. Candidatul Dr. A. Munteanu s'a retras în decursul alegerei. „Libertatea“ din Orăștie spune, că președintele alegerii Simon „s'a purtat în chip perfect de corect și cinstit“. Intre alții și 36 primarĭ comunalĭ au votat pentru Dr. Vlad.

Esamenul de maturitate cu studenții de la gimnasiul din *Blașiŭ* s'a ținut — scrie „Unirea“ — în 2—9 ale curentei, sub presidiul directorului suprem *Kuncz* Elek, fiind comisar consistorial canonicul Ales. *Uilăcanu.* Resultatul e următorul: Dintre 44 elevĭ inmatriculați în cl. VIII, au căḑut la esamenul de clasă 5, au venit de airea 6, s'au retras 1, s'au anunțat la verbal 44, din aceștia au fost declarațĭ de maturĭ cu *eminență* 3, anume: *Duma* Ioan, *Pop* Septimiu și *Rus* Alesandru; maturĭ cu *bine* 10: *Esca* Aurel, *Fulicea* Vas., *Ghelner* Ales., *Macaveiŭ* Andreiŭ, *Moldovan* Mih., *Ofoiŭ* Adrian, *Pralea* Vict., *Roman* Ioan, *Trufaș* Patr. și *Viciu* Vasilie,— *maturĭ* 22, relegați la repețirea esamenului după 3 lunĭ 6, pe 1 an 3.

Logodnă. Aflăm cu plăcere, că în ḑiua sf. Constantin și Elena d-șóra *Elena V. Orghidan* fiica d-lui Vasilie Orghidan, comerciant în Bucurescĭ, s'a logodit cu d-l *Vasile I. Stănescu* inginer tot acolo, fiiul d-lui comerciant Tache Stănescu din Brașov. Felicităm călduros pe tinerii logodiți și pe părinții lor.

„Craiŭ nou“. Reuniunea de cântărĭ „Armonia“ din Cernăuți a representat mai deunăḑĭ opereta „Craiŭ nou“ a luĭ Ciprian Porumbescu. Cu acéstă ocasiune membrii reuniunei, în numĕr de vr'o 65, s'au fotografat într'un tablou, grupațĭ, în costume național, în jurul conducĕtorului lor T. cav. de Flondor. Ḑiarul „Das interesante Blatt“ din Viena publică în ultimul sĕu numĕr acest interesant tablou.

Grindină. In *Leta-mare*, comitatul Bihorului, a bântuit ḑilele acestea o mare tempestate cu grindină în mărimea ouĕlor de găină. Grânele, sĕcărĭle, cucuruzul și viile au fost total nimicite. Ast-fel de tempestățĭ se semnaléză și din alte părțĭ ale țĕrii.

Deces. Ioan *Piso*, fost senator și căpitan de poliție în Sebeșul-săsesc, a încetat din viĕță după grele suferințe în Sibiiu.

„Photoplasticum“, acest institut de artă, instalat în Strada Porții nr. 16 (Brașov) atrage ḑilnic numĕros public visitator, care doresce sĕ-șĭ îmbogățéscă cunoscințele geografice, etnografice și istorico-culturale. In fie-care sĕptĕmână visitatorilor li-se oferă plăcute momente de distracție și de a-se delecta în privirea a 50 vederĭ splendide. Vederile se disting prin o absolută claritate și își ajung perfecția prin întrebuințarea unui practic metod de iluminare. Sĕptĕmâna trecută s'au putut vedea 50 vederĭ din Triest și Pola. Sĕptĕmâna acésta (de la 7—13 Iunie) vederĭ din Norvegia (50), peisagii și perspective admirabile. Ele au o influență cultivătóre asupra visitatorului și mai ales asupra tineretului, căcĭ ne redau o copie fidelă după natură, distingĕndu-se prin plasticitate și claritate.

Prima reuniune pentru înzestrarea fetelor și copiilor, fondată în anul 1863 în Budapesta, în luna luĭ Maiŭ 1893 au încheiat din nou contracte în suma de 1,256.200 și s'au plătit premii de zestre 67,330 cor. 63 banĭ. De la 1 Ianuarie până 31 Maiŭ 1903 s'au asigurat în valóre de 5,589.400 cor. și suma plătită ca premii pentru înzestrare 321,087 cor. 38 banĭ.

Timișóra, 6 Iunie n.

Noul episcop al Aradului P. S. S. Ioan I. *Papp*, aḑi a trecut prin Timișóra spre comuna *Monoștor* (între Lugoșiŭ și Făget), unde mâne va sfinți biserica.

Deși nimenĭ nu a fost avisat oficios despre acéstă călĕtorie, zelosul protopop al Timișórei Dr. Tr. *Puticĭ*, aflând numai cu 48 de óre înainte, ca din întêmplare, despre acéstă călĕtorie și despre trecerea d-lui episcop prin Timișóra, a trimis avis în tóte părțile din apropierea centrului, precum și inteligenței din Timișóra, și atâta a fost de ajuns, ca sĕ i-se facă episcopului o întêmpinare neașteptat de succesă, la gara din Timișóra.

Aprópe întréga învĕțătorime și preoțime din apropiere, apoi inteligența din Timișóra și popor, numĕros s'a aflat la gara Iosefin la óra 1·35 ḑiua, când a sosit trenul de la Arad și a bineventat prin graiul d-lui protopop Puticĭ pe noul episcop în terminĭ bine simțițĭ și călduros. Prea S. Sa plăcut surprins și emoționat a rĕspuns cu multă afabilitate, mulțămind pentru întêmpinarea neașteptată și binecuvêntând. După astea aprópe întreg publicul a stat în sala de primire până la 2·10, când trenul a plecat spre Lugoș, între însuflețite urărĭ de „sĕ trăiéscă“.

Pe cât de laudabilă este atențiunea și viul interes al protopopului față de superiorul sĕu, pe atât de regretabilă este lipsa de tact și de bună cuviință a unora dintre inteligențĭ. Sĕ mi-se permită a-le aduce aminte, și din acest incident, de regulele bunăcuviințeĭ cu astfel de ocasiunĭ. Nu se cuvine, ca la astfel de ocasiunĭ, sĕ se presente în costum de stradă sĕu de lucru, căcĭ asta o fac numai ómenii, carĭ din întêmplare se află și ei în fața locului, dér nu cei ce vin anume ca sĕ întêmpine.

Cei dintâiŭ trec ca ómenĭ gură-casă, éra cei din urmă manifestă tocmai contrariul de la ceea-ce voesc: desprețuesc pe cel ce voesc a-l distinge sĕu onora. Și mai ales atuncĭ este acest lucru condamnabil, când el se întêmplă în vederea publicului strĕin, care la rĕndul sĕu nu face nicĭ-odată astfel de greșelĭ față de regulele etichetei.

Ómenii noștri se caracteriséză înșiși prin astfel de ținută. Eĭ află la tóte scuzele lor: ba că nu am avut timp, ba că e plóie orĭ vênt, ba că técă orĭ pungă.

Despre noul episcop și despre presentarea sa esterióră, nu vĕ pot scrie, decât că e — om nou în înalta sa chemare și demnitate. Și nu e lucru ușor, ca un om, pe care mai erĭ alaltăerĭ l'ai cunoscut într'o chemare subordinată, sĕ-l veḑĭ, cum se ḑice, peste nópte urcat pe un pedestal așa de 'nalt, de pe care el are sĕ insufle, ba chiar sĕ impună respect publicului numĕros,

Bunăvoință are,—décă 'șĭ va câștiga și sfetnicĭ înțelepți și curați la inimă, nu ca ce-i ce-l întêmpină și găzduesc la Monoștor, atuncĭ bunăvința 'i va ajuta la învingerea tuturor greutăților și la stórcerea respectului din tóte părțile.

Doresc noului episcop, călĕtorie fericită de astă-dată, și o recoltă strălucită în chemarea sa.

Coresp.

„Figaro“ și republicanismul.

In urma persecuțiunilor deslănțuite în Franța contra călugărilor, chiar și unele ḑiare de importanță universală, cum e „Figaro“, s'au indignat, timbrând drept atentate asupra libertății mĕsurile arbitrare ale guvernului. Incă și mai mult: „Figaro“ trage conclusiunĭ defavorabile chiar republicanismului lăudat de mulțĭ drept cea mai perfectă formă de guvernament. Numitul ḑiar publică în numĕrul sĕu de la 4 Iunie curent un prim articol semnat de Jules *Roche* întitulat „Apologie pour M. Combes“, din care estragem următórele:

In învălmășala de prostii, de violențe, de brutalități și tot felul de atentate îndreptate contra libertății, rațiunei, justiției, în care ne aflăm, aceia, carĭ se jeluesc, orĭ se irităză, se légă de d-l *Combes*. Eĭ au mare nedreptate.

Acest ministru, despot ca un Turc, nu este o *causă*, ci este un *efect*. El este un product fatal, în două sensurĭ ale cuvêntului: stricăcios și inevitabil. Decă ar dispărĕ în acéstă séră, rĕul tot n'ar dispăré, pentru-că rĕul nu residă în cutare sĕu cutare om: ci în sistem.

Noi nu trăim sub un *tiran*, ci sub *tirănia* par excellence, tirănia model, integrală, neobosită, indestructibilă.

Nerone, Heliogabal se obosesc, se calméză cel puțin pentru câte-va ceasurĭ. Eĭ pot fi ucișĭ.

După Viteliu cel murdar și feroce, masacrat și tîrît la gemonie *) póte sĕ vină un Vespesian înțelept, care restabilĭ norocul imperiului și nicĭ odată n'a oprimat un singur cetățén.

Tirănia pe care o îndurăm noi — și în care d-l Combes nu e decât un semn — nu póte, de cât sĕ se mai agraveze în viitor, cum s'a agravat mereu începĕnd cu nascerea sa, pentru-că așa este desvoltarea regulară și firéscă a regimului nostru politic.

Și ce este acel regim?

De sigur, nu este monarchia: domnia unui singur om, ci este domnia a trei sute de senatorĭ și a cincĭ sute opt ḑecĭ și șépte de deputațĭ. Insĕ aceștĭ opt sute opt ḑecĭ și șépte sunt mai puternicĭ, de cât putea fi vr'o dată unul singur.

Ceea ce este înfricoșat în Monarchie, nu este *Monos*, ci *Archia*; așa dér în „*Polyarchia*“ nóstră nu găsescĭ mai puțină *Archie*, decât sub Ludovic XIV sĕu Napoleon I. O găsescĭ însĕ multiplicată progresiv prin numĕrul acelora, carĭ o exerciéză, este *Archia* la a 887-a potență, în tot ce ea posedă periculos și în nimic din acea ce póte avé salutar.“

Étă nisce cuvinte fórte instructive pentru toțĭ cei ce póte și la noi vor fi nutrind ilusiunĭ față cu *polyarchia* republicană.

De altmintrea cu sistemul representativ corupt de aḑi, chiar și în monarchiile, unde se lasă prea mare libertate „parlamentarismului“... nu prea e mare deosebire.

—r. st. —

ULTIME SCIRI.

Sibiiu, 8 Iunie. Conclusul adus în adunarea de la 16 Martie a comitatului Sibiiu, prin care avĕnd în vedere, că limba protocolară a comitatului pe lângă cea maghiară, este și cea *germană* și *română*, s'a votat publicarea ḑiarului comitatens în tóte trei limbile, *a fost anulat* de către ministrul de interne. In motivare se invócă „normalul“ destinat pentru ḑiarele comitatense, în care este stabilită limba maghiara și se susține, că *legea de naționalități* invocată la aducerea acelui conclus, nu póte fi invocată ca motivare.

—A apărut tomul I. din *„Novele“* de Vasilie Ranta *Buticescu*. Broșura are 286 paginĭ și conține istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

*) *Gemoniae*, la Romanĭ, locul destinat pentru supliciul criminalilor, unde li-se expuneau corpurile. — Trad.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei. A. Mureșianu, cu descrierea și esplicarea dansului nostru de salon

„Romana", dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă și esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefață",) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa.** — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeșteptării nóstre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana", unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocasiunea acésta și jubileul de 50 de anĭ al „Romanei". La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum național, au jucat „Romana" jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele și prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei".

Autorul broșurei esplică „Romana" în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ și prescrierĭ originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei", ca orĭ și unde în ținuturile și țĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumósei și atrăgĕtórei musice a „Romanei", esplicând printre note tóte mișcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana" pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acúratețĕ, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei" cu esplicărĭ) și costa numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„*Romana*" se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 5 Iunie 1903.

Mesura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	13	50
„	Grâu mijlociu . . .	13	30
„	Grâu mai slab . . .	12	80
„	Grâu amestecat . .	9	40
„	Sĕcară frumósă. . .	8	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	7	90
„	Orz frumos	7	10
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovĕs frumos. . . .	5	20
„	Ovĕs mijlociu . . .	5	—
„	Cucuruz	9	40
„	Mălaiu (meiŭ) . . .	8	—
„	Mazăre.	16	—
„	Linte	16	—
„	Fasole	14	—
„	Sĕmênță de in . . .	16	—
„	Sĕmênță de cânepă .	7	20
„	Cartofĭ.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	96
„	Carne de porc . . .	1	12
„	Carne de berbece. .	—	72
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt .	40	—
„	Sĕu de vită topit . .	62	—

Nr. **4501**—1903.

PUBLICAȚIUNE

referitóre la încassarea dăriĭ pentru drumurile de comitat și aruncurilor comitatense și comunale, și a taxelor de apă pe timpul stăriĭ de ex-lex.

Exelenția Sa Domnul Ministru de finanțe reg. ung. din causa stăriĭ de ex-lex a sistat încassarea dăriĭ statului pe cale executivă.

De órece însă aruncurile comitatense și comunale nu se votéză de dietă, și basa de drept la încassarea acestora nu depinde dela inaptitudinea de funcționare a dietei, și aruncurile preste tot nu servesc scopurilor statului, de aceea darea și aruncurile comitatense și comunale și taxele de apă trebuesc plătite și pe timpul stăriĭ de ex-lex.

Dreptaceea P. t. public solvent de dare se provócă prin acésta, ca pentru încunjurarea esecuțiunei se șĭ plătéscă în termin de 8 dile, dela apariția acestei publicațiunĭ în foile locale, la cassa de dare orășenéscă, tóte aruncurile scadente până în present și anume: darea pentru drumurile de comitat, aruncurile comitatense, darea pentru școlă, aruncurile comunale, rĕscumpărarea obligamêntului pentru lucrărĭ publice și taxele de apă.

Brassó, 4 Iunie 1903.

995,1—1. *Oficiul de dare orășĕnec.*

Sz. **4036**—1903.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Serbán Gedeon s társai végrehajtatónak Purdu Juon végrehajtást szenvedő elleni 400 kor. — fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Rukkor község határán fekvő a rukkori 15. sz. tljkvben foglalt a végrehajtást szenvedő nevén álló A †

27, 28	hrsz. egész fekvőre	331	kor.	158	hrsz. egész fekvőre	27	kor.
784	„ „ „	18	„	869	„ „ „	26	„
1322	„ „ „	15	„	1776	„ „ „	15	„
1814	„ „ „	11	„	1835	„ „ „	13	„
1990	„ „ „	33	„	2053, 2126	„ „ „	33	„
2167	„ „ „	32	„	2552	„ „ „	65	„
2820, 2821	„ „ „	46	„	3082	„ „ „	41	„
30:5	„ „ „	12	„	4158	„ „ „	3	„
4815	„ „ „	6	„	4562	„ „ „	22	„
4569	„ „ „	19	„	4834	„ „ „	2	„
4843	„ „ „	2	„	5128/2	„ „ „	3	„
5182	„ „ „	4	„	5531	„ „ „	8	„
5618	„ „ „	9	„	5641	„ „ „	6	„
5945, 5946	„ „ „	9	„	6302	„ „ „	16	„
6308	„ „ „	9	„	6393	„ „ „	2	„
6398	„ „ „	3	„	6495	„ „ „	2	„
7162	„ „ „	9	„	7252	„ „ „	14	„
7412	„ „ „	24	„	7440	„ „ „	24	„
7639	„ „ „	12	„	7836	„ „ „	6	„
8069	„ „ „	3	„	8362	„ „ „	4	„
8372	„ „ „	2	„	8431	„ „ „	5	„
8551	„ „ „	6	„	8561	„ „ „	8	„
9009	„ „ „	18		9214/1	„ „ „	12	„

a 4429, 4430 hrsz. egész fekvőre 58 koronában, összesen 1048·8 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi julius hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor** Rukkor község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságugyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903 évi április hó 24-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság.

NÁDUDVARY,
kir. albiró.

987,1—1